

El limfoedema

És la seqüela més important del càncer de mama

El limfoedema és un trastorn del sistema limfàtic.

El limfoedema és la seqüela més important del càncer de mama i es produeix després d'una tumorectomia o una mastectomia (una de cada quatre dones desenvolupa aquesta complicació).

El definim com un trastorn del sistema limfàtic, a conseqüència d'un edema ric en proteïnes, originat principalment per una insuficiència mecànica. És secundari a l'extirpació ganglionar axil·lar (cirurgia neoplàsica generalment).

La limfa és un líquid lleugerament groguenc, de gust salat, format en un 90% d'aigua, proteïnes, greixos, cèl·lules mortes, bacteris, etc. La limfa es depura i filtra en els ganglis limfàtics abans de retornar a la circulació general.

Els ganglis limfàtics són abun-

No totes les pacients, després d'una mastectomia, presenten clínica de limfoedema

dants en el coll, les aixelles i les engonals. Tenen forma és variable i de mida fan 0.5 i 1 cm. L'augment d'aquesta mida pot ser degut a processos infecciosos o tumorals.

Funcions

Les funcions més importants del sistema limfàtic són:

1) Circulatòria: drena i transporta substàncies de l'espai intersticial al sistema vascular. Si no es produís aquest procés es produiria una limfòstasi (acumulació de proteïnes en el interstici). Si aquesta situació es prolongués es generaria una fibrosi de la zona amb la

repercussió conseqüent sobre els vasos limfàtics i els teixits annexos.

2) Immunitària: producció i transport de macròfags, limfòcits T i B.

El volum del limfoedema normalment, estarà d'acord amb l'amplitud de l'exèresi ganglionar.

La radiació i la quimioteràpia també poden afavorir la inflor. De totes maneres, no totes les pacients, després d'una mastectomia presenten una clínica de limfoedema. El qual es pot presentar immediatament després de la cirurgia, al cap de quatre o sis setmanes, o bé passats 18 mesos.

Síntomes

Els símptomes que presenta el limfoedema són:

- Sensació de tibantor al braç afectat.
- Inflor.
- Restriccions articulars.
- Debilitat en l'extremitat afectada.
- Pesadesa o enduriment de l'extremitat.
- En disminuir la capacitat d'eliminar limfa, s'incrementa el risc d'infecció (limfangitis), que evolucionarà en vermellor de la pell, dolor, febre i increment de l'edema.

En funció del volum que adquireix l'extremitat, es poden catalogar en quatre graus:

- Primer grau: es nota pesadesa però sense diferències perimetrals.
- Segon grau: el limfoedema és reversible en elevar l'extremitat.
- Tercer grau: al aixecar el braç el limfoedema persisteix.
- Quart grau: elefantiasi amb canvis visibles a la pell.

Cures

Les cures principals de l'extremitat amb limfoedema són: ■ Higiene de la pell amb sabó neutre. ■ Assecar minu-

ciosament la pell, els plecs i la regió interdigital. ■ Evitar roba ajustada. ■ Evitar extraccions sanguínies, vacunes... ■ Si s'és diabètica, les glicèmies s'han de fer a l'altra extremitat. ■ Utilitzar didal per cosir. ■ Davant de qualsevol ferida, rentar-la amb aigua i sabó i aplicar antisèptic. ■ Durant la manicura, utilitzar tallaungles i no arrencar els repelons (padrastes, reveixins). ■ Evitar saunes i banys de sol. ■ No posar-se anells, polseres ni rellotge en aquest braç. ■ Les aixelles s'hauran de depilar amb maquineta elèctrica. ■ Dieta hipocalòrica, i evitar l'excés de sal.

A l'arribada de la pacient, dins del protocol d'exploració, es procedeix primer a mesurar els perímetres de les dues extremitats superiors, prenent com a referència el plec anterior del colze. A partir

d'aquí es marca 10 centímetres en direcció al braç i 10 cm en direcció a l'avantbraç. Tot seguit es fa la perimetria per fer la comparació amb l'extremitat sana.

Així mateix es duu a terme un estudi articular de l'extremitat afectada, tot anotant en la seva història clínica les possibles restriccions observades.

Tractament

Pel que fa al tractament, un cop feta al descripció del limfoedema, és el següent: ■ Drenatge limfàtic manual. ■ Pressoteràpia. ■ Mobilitat continuada de l'extremitat. ■ Embeinat multicapes. ■ Guant o mitja elàstica. ■ Cinesiteràpia: mobilitzacions passives i actives que evitaran l'èxtasi limfàtic. ■ Exercici terapèutic cognoscitiu (en situacions de restricció articular).

La Mútua ofereix

- Total llibertat d'elecció de centre i d'especialista.
- Compensa el 40% de la rehabilitació amb prescripció facultativa i des del 60% de les proves de diagnòstic i intervencions.
- Els mutualistes poden gaudir de descomptes en els centres i especialistes concertats amb la Mútua, la llista dels quals es va actualitzant constantment en web www.mutuaassociacio.com.

Per a més informació, els interessats pes poden posar d'acord directament amb els serveis de la Mutua, a través de:

mutua@mutuaassociacio.com

Tel. 93 418 81 70

www.mutuaassociacio.com

